

ΕΛΛΑΔΑ

// ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

- Μεταξύ 15 Μαρτίου και 27 Σεπτεμβρίου 2022, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) χορήγησε ασφαλιστικά μέτρα για την περίπτωση 20 ομάδων προσφύγων και μεταναστών στην περιοχή του Έβρου, που εκπροσωπούνται από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, με σκοπό την άμεση διάσωσή τους από τις ελληνικές αρχές. Παρά τις δικαστικές αποφάσεις, οι περισσότεροι άνθρωποι επαναπροωθήθηκαν ή επιστράφηκαν βίαια στην Τουρκία. Όσοι επίσημα συνελήφθησαν και καταγράφηκαν δηλώνουν ότι είχαν προηγουμένως βιαίως επαναπροωθηθεί (pushbacks).
  - Τον Αύγουστο, 38 πρόσφυγες βρέθηκαν για μέρες εγκλωβισμένοι σε μία νησίδα στον ποταμό Έβρο. Οι ελληνικές αρχές δεν ξεκίνησαν καμία επιχείρηση διάσωσης, και ισχυρίστηκαν ότι οι πρόσφυγες βρίσκονταν επί τουρκικού εδάφους. Οι πρόσφυγες συνελήφθησαν επίσημα και καταγράφηκαν μόνο αφού ανέφεραν ότι ένα πεντάχρονο κορίτσι πέθανε στη νησίδα.
  - Από τις 10 Αυγούστου, περίπου 50 άνθρωποι λέγεται ότι αγνοούνται όταν ένα σκάφος μεταναστών που αναχώρησε από τη νότια Τουρκία και κατευθυνόταν προς την Ιταλία βυθίστηκε στο Αιγαίο Πέλαγος, έξω από το ελληνικό νησί της Ρόδου.
  - Ένας αυξανόμενος αριθμός μεταναστών σε πλοία που ξεκινούν από την Τουρκία και τον Λίβανο με προορισμό την Ιταλία αποβιβάζονται σε νησιά της Νότιας Ελλάδας ή σε παράκτιες περιοχές μετά από αρκετές ημέρες που πλέουν ακυβέρνητα στη θάλασσα. Οι δραματικές καθυστερήσεις σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης (SAR) των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταδεικνύουν την περιφρόνησή τους για τις διεθνείς υποχρεώσεις διάσωσης των θυμάτων στη Μεσόγειο Θάλασσα. Ένα 4χρονο κοριτσάκι από τη Συρία πέθανε από αφυδάτωση, μια έγκυος γυναίκα 8 μηνών έχασε το παιδί της, πολλοί τραυματίστηκαν και δύο άνθρωποι αγνοούνται μετά από την καθυστερημένη και ανεπαρκή επιχείρηση έρευνας και διάσωσης στην περιοχή ευθύνης διάσωσης (SAR) της Μάλτας, έξω από την Κρήτη.
  - Στην Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) Σάμου εφαρμόζεται αδικαιολόγητος περιορισμός ελευθερίας 25 ημερών στους νεοαφιχθέντες αιτούντες άσυλο.
  - Η κατασκευή ενός νέου κλειστού κέντρου προσφύγων, χρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απομονωμένου σε δασική περιοχή της Λέσβου, θα προχωρήσει παρά τις σοβαρές ανησυχίες για την ασφάλεια και τις δασικές πυρκαγιές, για την αποτελεσματική πρόσβαση των κατοίκων σε δικαιώματα και υπηρεσίες και την απουσία διαδικαστικών εγγυήσεων στη διαδικασία των συνόρων.
  - Η καταγραφή αιτήσεων ασύλου επανεκκίνησε μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών προκαταγραφής μετά από μήνες δυσλειτουργίας. Δεν έχει προβλεφθεί ειδική μέριμνα για τις ευάλωτες κατηγορίες.
  - Η Ελληνική Κυβέρνηση έκλεισε βίαια τη Δομή Φιλοξενίας Προσφύγων του Ελαιώνα με τη συμμετοχή των Μονάδων Αποκατάστασης Τάξης (ΜΑΤ). Νεοαφιχθέντες πρόσφυγες Γεζίντι έμειναν άστεγοι και χωρίς πρόσβαση σε πόσιμο νερό έξω από τη Δομή των Σερρών για ημέρες.
  - Τα παιδιά πρόσφυγες που πρέπει να εγκαταλείψουν το κατάλυμά τους οδηγούνται στη διακοπή της σχολικής τους φοίτησης με το ξεκίνημα του νέου σχολικού έτους, ενώ ανεπίλυτα παραμένουν περαιτέρω εμπόδια όσον αφορά στην εγγραφή στα σχολεία, στην παρακολούθηση και στη μεταφορά τους.
-

1. Επαναπροωθήσεις (pushbacks) στον Έβρο στα σύνορα Ελλάδας-Τουρκίας

Από τα μέσα Μαρτίου 2022 έως τις 27 Σεπτεμβρίου 2022, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες υπέβαλε επιτυχώς στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για 20 ομάδες προσφύγων και μεταναστών που αφίχθησαν στην περιοχή του Έβρου. Παρά τις δικαστικές αποφάσεις, οι περισσότεροι από αυτούς τους ανθρώπους επαναπροωθήθηκαν πίσω στην Τουρκία.¹

Εκτός από τα ασφαλιστικά μέτρα, από τις αρχές του έτους, μόνο το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες έχει αποστείλει περισσότερες από 100 παρεμβάσεις στις ελληνικές αρχές ζητώντας την έρευνα και διάσωση περισσότερων από 700 προσφύγων από τη Συρία, την Τουρκία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν, συμπεριλαμβανομένων παιδιών και ιδιαίτερα ευάλωτων ατόμων. Ωστόσο, οι ελληνικές αρχές ανταποκρίθηκαν μόνο στις μισές περίπου από αυτές τις περιπτώσεις, ενώ σε άλλες περιπτώσεις είτε δεν απάντησαν είτε δήλωσαν ότι δεν κατάφεραν να εντοπίσουν τους πρόσφυγες. Σε πολλές περιπτώσεις, οι πρόσφυγες ήρθαν αργότερα σε επαφή με το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και δήλωσαν ότι είχαν επιστρέψει βίαια στην Τουρκία.

Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση επένδυσε στην περαιτέρω οχύρωση της παραμεθόριας περιοχής του Έβρου επεκτείνοντας τον συνοριακό φράκτη, στρατολογώντας πρόσθετους συνοριοφύλακες και αποκτώντας περισσότερα οχήματα για τη συνοριακή αστυνομία.³ Υψηλά πολιτικά πρόσωπα και υπουργοί της κυβέρνησης συνεχίζουν την καλλιέργεια κλίματος φόβου και τη χρήση ξενοφοβικής ρητορικής για τη μετανάστευση, ανακοινώνοντας ότι η πρόσβαση στην ελληνική επικράτεια δεν θα επιτραπεί σε νέες αφίξεις από την Τουρκία.⁴

Διένεξη και Αντιπαράθεση για την Υπόθεση των 38 Προσφύγων από τη Συρία και την Παλαιστίνη στον Έβρο

Τον Ιούλιο του 2022, μια ομάδα 50 προσφύγων από τη Συρία εισήλθαν στην Ελλάδα και εγκλωβίστηκαν σε νησίδα στον ποταμό Έβρο. Στις 20 Ιουλίου, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) χορήγησε ασφαλιστικά μέτρα για την άμεση διάσωσή τους. Όπως ανέφεραν οι εν λόγω πρόσφυγες, λίγες ημέρες αργότερα μεταφέρθηκαν από τη νησίδα στην ηπειρωτική χώρα, όπου κρατήθηκαν ανεπίσημα σε άγνωστη τοποθεσία και στη συνέχεια απελάθηκαν βίαια στην Τουρκία. Τμήμα της ομάδας αυτής, μαζί με άλλους, κατάφερε να εισέλθει εκ νέου στην Ελλάδα στις 7 Αυγούστου 2022 και παγιδεύτηκε ξανά σε μία άλλη νησίδα. Οι οργανώσεις που τους εκπροσώπησαν ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και διάφορα μέσα ενημέρωσης κάλεσαν τις ελληνικές αρχές να προβούν επειγόντως στη διάσωσή τους.⁵ Οι αρχές απάντησαν στην αρχή ότι η ομάδα δεν μπόρεσε να εντοπιστεί και αργότερα ότι το τμήμα της νησίδας όπου η ομάδα ήταν αποκλεισμένη βρισκόταν επί τουρκικού εδάφους, παραβλέποντας τη νομική υποχρέωσή τους να διασώσουν άτομα που ζητούν άσυλο στα σύνορα.

1. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις 19 υποθέσεις που εκπροσωπεί το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες είτε αποκλειστικά είτε από κοινού με άλλους οργανισμούς ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) μπορείτε να βρείτε εδώ: Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Ενημερωτικό Σημείωμα, όπως επικαιροποιήθηκε την 1η Σεπτεμβρίου 2022, <https://bit.ly/3fmrBB>. Χορηγήθηκαν ασφαλιστικά μέτρα για μία ακόμη υπόθεση στις 22 Σεπτεμβρίου 2022, 44833/22 S.G. κ.λπ. κατά Ελλάδα.

2. Όπως ανωτέρω

3. EPT News, *Τ. Θεοδωρικάκος από τον Έβρο: «Εδώ πονάει η Ελλάδα»* (βίντεο), (στα ελληνικά), 6 Σεπτεμβρίου 2022, <https://bit.ly/3LQWawv>

4. Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, *Ν. Μηταράκης: Η Ευρώπη είναι σε εγρήγορση για όποιο πιθανόν «καραβάνι προσφύγων» από την Τουρκία, έχουμε ενημερώσει την Ε.Ε. και τους Διεθνείς Οργανισμούς*, (στα ελληνικά), 13 Σεπτεμβρίου 2022, <https://bit.ly/3Rfdrtm>

5. Peoples' Dispatch, *Αναφέρθηκε η ύπαρξη ενός νεκρού παιδιού από τη Συρία καθώς οι αιτούντες άσυλο έμειναν αποκλεισμένοι στη μεθοριακή περιοχή Ελλάδας-Τουρκίας*, 12 Αυγούστου 2022, <https://bit.ly/3y2YXX4>

Μέσα ενημέρωσης αναφέρουν ότι ένα πεντάχρονο κοριτσάκι πέθανε περιμένοντας την επιχείρηση διάσωσης αφού τσιμπήθηκε από σκορπιό και θάφτηκε στη νησίδα, είδηση που προκάλεσε μεγάλη δημόσια αναταραχή. Οι ελληνικές αρχές προέβησαν στη σύλληψη της ομάδας και τους μετέφεραν σε κέντρο υποδοχής και ταυτοποίησης στην ηπειρωτική χώρα, αφού προηγουμένως, οι άνθρωποι αυτοί, με δική τους πρωτοβουλία, είχαν εγκαταλείψει τη νησίδα και είχαν μετακινηθεί στην ηπειρωτική χώρα από μόνοι τους.⁶ Η κυβέρνηση απλώς αμφισβήτησε το κατά πόσον υπήρχε πράγματι ένα νεκρό κοριτσάκι στη νησίδα και κατά πόσον η περιοχή αυτή του νησιού στο οποίο είχαν εγκλωβιστεί οι πρόσφυγες ήταν ελληνικό ή τουρκικό έδαφος, αντί να αναλάβει την ευθύνη για τη συστηματική αυτή πολιτική παντελούς αποχής από επιχειρήσεις διάσωσης ή δραματικών καθυστερήσεων διάσωσης, που κατέληξαν στην περίπτωση αυτή στον θάνατο ενός παιδιού.

2. Πλοία μεταναστών που ξεκινούν από τον Λίβανο και την Τουρκία με προορισμό την Ιταλία καταλήγουν στα νησιά της νότιας Ελλάδας

Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, τους πρώτους επτά μήνες του 2022, 11.302 άτομα αφίχθησαν στις ιταλικές ακτές απευθείας από την Τουρκία και 1.533 απευθείας από τον Λίβανο.⁸ Ωστόσο, δεν φτάνουν στον προορισμό τους όλα τα πλοία που αναχωρούν προς την Ιταλία.⁹ Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα σκάφη περιφέρονται ακυβέρνητα στη θάλασσα για αρκετές ημέρες χωρίς τροφή ή νερό, μεταξύ των περιοχών ευθύνης διάσωσης (SAR) Ιταλίας, Μάλτας και Ελλάδας.¹⁰ Από τα σκάφη που ναυαγούν στα ανοικτά της Νότιας Ελλάδας, έχουν αναφερθεί διασώσεις, θάνατοι επί του πλοίου και αγνοούμενοι, ενώ ορισμένα σκάφη φέρεται να επαναπροωθούνται πίσω στην Τουρκία. Η αυξημένη χρήση αυτών των διαδρομών είναι αποτέλεσμα του ότι άνθρωποι εξαναγκάζονται να επιλέγουν όλο και πιο επικίνδυνες διαδρομές μετανάστευσης για την αποφυγή της συστημικής βίας και των επαναπροωθήσεων (pushbacks) στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και της έλλειψης ασφαλών και νόμιμων δίοδων μετανάστευσης.

6 Η συνήθης διαδικασία των Ελληνικών Αρχών στον Έβρο και η πάγια πρακτική στην ηπειρωτική χώρα είναι κατά πρώτον να συλλαμβάνουν όλους

τους νεοεισερχόμενους αιτούντες άσυλο και στη συνέχεια να προχωρούν στην καταγραφή τους.

7 Για μια επισκόπηση του συμβάντος των 38 προσφύγων στον Έβρο και της συζήτησης που προκάλεσε, ενδεικτικά, βλέπε: Deutsche Welle, *Μήπως η Ελλάδα αποτυγχάνει να αναπτύξει σύστημα επιτήρησης χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση στα τουρκικά σύνορα όπως προβλεπόταν;* 8 Σεπτεμβρίου 2022, <https://bit.ly/3LMKK5Z>. Ταυτόχρονα, ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου *Νότης Μηταράκης* συνεχίζει να τροφοδοτεί την πολωμένη δημόσια συζήτηση όχι μόνο ενώπιον του Κοινοβουλίου αλλά και σε συνεντεύξεις του: *Κάποιος οργάνωσε τους 38 του Έβρου και μετά έφυγε προς άγνωστη κατεύθυνση*, 24 Σεπτεμβρίου 2022, (στα ελληνικά): <https://bit.ly/3RbDzFz>: το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες εξακολουθεί να επισημαίνει ότι, παρά την κλιμακούμενη διαμάχη, θα συνεχίσει να εξυπηρετεί τον καταστατικό του στόχο που είναι η υποστήριξη και προάσπιση των ευάλωτων ατόμων. Σχετική δήλωση διατίθεται εδώ: *Δήλωση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες μετά τις πρόσφατες ανακοινώσεις για την περίπτωση των 38 προσφύγων*, <https://bit.ly/3BFNopu>.

8 Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, Εβδομαδιαία Στιγμιότυπα από την Ιταλία- 26 Σεπτεμβρίου 2022: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/95804>

9 Ευρωμεσογειακό Δίκτυο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (EuromedRights), *Μετανάστες και Πρόσφυγες στον Λίβανο*, 19 Ιουλίου 2022-21 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3BXf3SX>.

10 Κοινή δήλωση: Η κρίση στην Ανατολική Μεσόγειο και η ρητορική μίσους εξαναγκάζουν τους πρόσφυγες να επιλέγουν ολοένα και πιο επικίνδυνες διαδρομές, 27 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3C1hOTE>

Ανεπαρκείς επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης (SAR) οδήγησαν στον θάνατο 4χρονου κοριτσιού από τη Συρία και σε περαιτέρω ανθρώπινη τραγωδία

Στις 6 Σεπτεμβρίου, 61 άτομα, συμπεριλαμβανομένων 21 παιδιών, από τη Συρία, την Παλαιστίνη και τον Λίβανο, που φέρονταν να είχαν εγκαταλειφθεί για 10 ημέρες σε αλιευτικό σκάφος στη Μεσόγειο Θάλασσα, διασώθηκαν από το φορτηγό πλοίο (BBC Pearl) στην περιοχή ευθύνης διάσωσης (SAR) της Μάλτας, και ώρες αργότερα αποβιβάστηκαν στο ελληνικό νησί της Κρήτης.¹¹

Σύμφωνα με μαρτυρίες, το σκάφος απέπλευσε από την Τρίπολη του Λιβάνου, στις 27 Αυγούστου. Περίπου 5 ημέρες αργότερα, το σκάφος άρχισε να μπάζει νερά και οι άνθρωποι που βρίσκονταν στο σκάφος, χωρίς νερό και φαγητό, έστειλαν SOS χρησιμοποιώντας ένα δορυφορικό τηλέφωνο. Στις 4 Σεπτεμβρίου, το πλοίο φέρεται να ναυάγησε κοντά στις ακτές της Μάλτας και της Ιταλίας.¹² Οι αρχές της Μάλτας δεν προχώρησαν σε επιχείρηση διάσωσης παρά το γεγονός ότι το σκάφος βρισκόταν σε περιοχή ευθύνης διάσωσης (SAR) της Μάλτας. Τα διερχόμενα εμπορικά πλοία δεν παρείχαν καμία βοήθεια και σε μια περίπτωση, μάλιστα, δεν τους δόθηκε άδεια από τις αρχές της Μάλτας να προβούν σε διάσωση. Τέλος, στις 6 Σεπτεμβρίου, το φορτηγό πλοίο BBC Pearl προσέγγισε το πλοίο. Σύμφωνα με περιγραφές που μοιράστηκαν οι επιζώντες με το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, οι άνθρωποι έπρεπε να χρησιμοποιήσουν ένα σχοινί για να σκαρφαλώσουν και να πηδήξουν στο σκάφος για να σωθούν. Όσοι δεν ήταν σε θέση να σκαρφαλώσουν τραυματίστηκαν σοβαρά. Δύο άτομα δεν κατάφεραν να επιβιβαστούν στο σκάφος.

Ένα 4χρονο κοριτσάκι από τη Συρία, το οποίο επιβιβάστηκε επίσης στο φορτηγό πλοίο BBC Pearl, έπεσε σε κώμα λόγω αφυδάτωσης. Μετά την καθυστερημένη επικοινωνία των Αρχών της Μάλτας με την Ελληνική Ακτοφυλακή, ένα ελικόπτερο του ελληνικού ναυτικού ανέλαβε την αερομεταφορά του αναισθητού κοριτσιού και της 23χρονης μητέρας της σε ελληνικό νοσοκομείο, αλλά ο θάνατος του παιδιού βεβαιώθηκε κατά την άφιξη. Μετά την άφιξη των επιζώντων στην Κρήτη, μια έγκυος 8 μηνών μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο όπου έχασε το μωρό της, ενώ οι μισοί από τους επιζώντες νοσηλεύονταν για ημέρες.

Δέκα από τους ανθρώπους που διασώθηκαν από το φορτηγό πλοίο BBC Pearl κατηγορούνται για διακίνηση μεταναστών, παρά το γεγονός ότι 7 από αυτούς ταξίδευαν μαζί με τις οικογένειές τους και οι υπόλοιποι 3 είναι παιδιά.¹³ Πρόκειται για ένα ακόμη παράδειγμα ενός ευρύτερου μοτίβου ποινικοποίησης των προσφύγων που αναζητούν άσυλο στην Ελλάδα, ενώ οι αρχές της Μάλτας και της Ελλάδας συνεχίζουν να παραβιάζουν το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο, καθώς συστηματικά δεν παρέχουν βοήθεια στη θάλασσα και δεν ανταποκρίνονται άμεσα ή αποτελεσματικά σε σήματα κινδύνου. Οι εμπλεκόμενες κρατικές αρχές θα πρέπει να διεξάγουν αμέσως αποτελεσματική έρευνα σχετικά με τα γεγονότα που οδήγησαν στον θάνατο ή/και την εξαφάνιση των επιβαινόντων καθώς και για οποιαδήποτε σχετική ευθύνη.

Δεν πρόκειται για μεμονωμένο περιστατικό. Στις 10 Αυγούστου, διασώθηκαν 29 άτομα κατά τη διάρκεια μιας επιχείρησης διάσωσης αέρος – θαλάσσης μεταξύ Ρόδου και Κρήτης, αφού ένα σκάφος μεταναστών που ξεκίνησε από την Αττάλεια, στην Τουρκία και κατευθυνόταν προς την Ιταλία βυθίστηκε στο Αιγαίο Πέλαγος.¹⁴ Περίπου 50 άτομα που ήταν στο πλοίο αγνοούνται, σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.¹⁵

Καταγγέλλεται επίσης ότι άνθρωποι επαναπροωθούνται στην Τουρκία. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την Alarm Phone-Ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας για ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα και την Aegean Boat Report, στις 4 Σεπτεμβρίου, περίπου 60 άνθρωποι που βρίσκονταν σε κίνδυνο κοντά στην Κρήτη επαναπροωθήθηκαν στα τουρκικά ύδατα και εγκαταλείφθηκαν σε 3 σωσίβιες λέμβους από τις ελληνικές αρχές.¹⁶

11 Abcnews, 61 μετανάστες που διασώθηκαν από φορτηγό πλοίο στα ανοικτά της Μάλτας αποβιβάζονται στην Κρήτη, 7 Σεπτεμβρίου 2022: <https://abcn.ws/3y0AscM>, The Maritime Executive (Πλατφόρμα Ναυτιλιακών Νέων), Σκάφος βαρέων φορτίων διασώζει 63 μετανάστες που ναυάγησαν στη Μεσόγειο, 7 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3SGLr35>, The Independent, 61 μετανάστες που διασώθηκαν από φορτηγό πλοίο στα ανοικτά της Μάλτας αποβιβάζονται στην Κρήτη ενώ πεθαίνει ένα 4χρονο κοριτσάκι, 7 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3fw9Muλίτρα>

12 Alarm Phone-Ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας για ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα, «SOS από τη ζώνη έρευνας και διάσωσης της Μάλτας», 4 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3gnNk72>

13 Neakriti (Ειδήσεις από Κρήτη), Ηράκλειο-Βαρό το κατηγορητήριο για τους δέκα φερόμενους διακινητές μεταναστών, 9 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3y3awNU>

14 Ειδήσεις του ΟΗΕ, Δεκάδες αγνοούμενοι μετά από ναυάγια πλοίων μεταναστών στο Αιγαίο Πέλαγος – Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, 10 Αυγούστου 2022: <https://bit.ly/3BXLIg6>

15 Όπως ανωτέρω.

16 Alarm Phone-Ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας για ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα, «SOS από τη ζώνη έρευνας και διάσωσης της Μάλτας», 3 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3EOngrs>, Aegean Boat Report, Ακόμα Άλλη μία Επαναπροώθηση (Pushback), 15 Σεπτεμβρίου 2022: <https://aegeanboatreport.com/>

Στις 20 Σεπτεμβρίου, σκάφος με 53 μετανάστες (μεταξύ των οποίων 5 παιδιά) που απέπλευσε από τον Λίβανο και βρισκόταν στη θάλασσα για 4 ημέρες έστειλε σήμα κινδύνου στα νότια της Κρήτης (στην περιοχή ευθύνης διάσωσης (SAR) της Ελλάδας).¹⁷ Αν και όλες οι αρμόδιες αρχές ενημερώθηκαν, κανείς δεν παρενέβη για να σώσει τους επιβάτες. Σύμφωνα με την Alarm Phone-Ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας για ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα, έχει επιβεβαιωθεί από συγγενείς ότι οι άνθρωποι σε αυτό το πλοίο επαναπροωθήθηκαν στην Τουρκία από τις ελληνικές αρχές. Η επιχείρηση επαναπροώθησης ξεκίνησε από τα νότια της Κρήτης.

3. Οι χρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (ΚΕΔ) στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου

Σάμος: Ένα χρόνο μετά την έναρξη λειτουργίας του χρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση καταυλισμού-φυλακή

Η Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) της Σάμου, που μπορεί να φιλοξενήσει έως και 2.040 άτομα, φιλοξενεί σήμερα περίπου 1.150 αιτούντες άσυλο.¹⁸ Ένα χρόνο μετά την έναρξη λειτουργίας της, η Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή δεν έχει ακόμη τεθεί σε πλήρη λειτουργία.¹⁹ Αυτό σημαίνει ότι, στην πράξη, η πλειονότητα των δομών που χαιρετίστηκαν ως σημαντικές βελτιώσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις ελληνικές αρχές - όπως χώροι εστίασης και κοινόχρηστοι χώροι, κοινόχρηστες κουζίνες, σημεία διανομής για μη εδώδιμα είδη καθώς και παιδικές χαρές και χώροι αναψυχής, δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ποτέ.²⁰ Επιπλέον, το ιατρικό και ψυχοκοινωνικό κλιμάκιο της δομής (στελεχωμένο από τον ΕΟΔΥ, τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας), δεν διαθέτει ακόμη ιατρό στο προσωπικό του.²¹ Ένας ιατρός «δανεικός» από το ήδη ανεπαρκώς στελεχωμένο Γενικό Νοσοκομείο της Σάμου, επισκέπτεται περιστασιακά τις εγκαταστάσεις της δομής.²² Αυτή η εναλλακτική λύση θέτει σε κίνδυνο την υγεία των ανθρώπων, δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανείς που να παρέχει πρώτες βοήθειες ή να αξιολογεί τους καθημερινούς κινδύνους για την υγεία των διαμενόντων στην Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ). Σε συνδυασμό με την απομακρυσμένη θέση της δομής και τις χρεώσεις για τα δρομολόγια των λεωφορείων προς το κέντρο της πόλης, δυσχεραίνεται σοβαρά η αποτελεσματική πρόσβαση των διαμενόντων της δομής στην υγειονομική περίθαλψη.²³ Επιπλέον, η έλλειψη εξειδικευμένου ιατρικού προσωπικού πλήρους απασχόλησης εμποδίζει την επαρκή και έγκαιρη αξιολόγηση της ευαλωτότητας και διαπίστωση της ανηλικότητας, διαδικαστικές εγγυήσεις που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην έκβαση της διαδικασίας ασύλου των ατόμων.

17 Alarm Phone-Ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας για ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα, 20-21 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3BNic7Q>.

18 <https://migration.gov.gr/statistika/>

19 Οι πληροφορίες συλλέχθηκαν κατά την επίσκεψη του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-Oxfam στην Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) της Σάμου, στις 15 Σεπτεμβρίου 2022.

20 Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Δελτία τύπου: Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) της Σάμου, 21 Σεπτεμβρίου 2021: <https://bit.ly/3CzbAv>

21 Η Ομιλία της κας Beate Gminder στα εγκαίνια της νέας Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (ΚΕΔ) στη Σάμο, 22 Σεπτεμβρίου 2021: <https://bit.ly/3CzbAv>

22 Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-Oxfam, Μάρτιος 2022: <https://bit.ly/3BWAUdu>

23 Οι πληροφορίες συλλέχθηκαν κατά την επίσκεψη του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-Oxfam στην Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) της Σάμου, στις 15 Σεπτεμβρίου 2022.

23 Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον «κοινωνικό αποκλεισμό - μη οικονομικά προσιτή μεταφορά στο κέντρο της πόλης», βλ. έκθεση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (στα ελληνικά),

Η Νέα Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή της Σάμου: Μία Απομονωμένη Σύγχρονη Φυλακή”, 18 Νοεμβρίου 2021: <https://bit.ly/3SzJZ2ώρες>

Ο περιορισμός των αιτούντων άσυλο παραμένει πρωταρχικός στόχος.²⁴ Μετά την παράνομη πρακτική της de facto κράτησης²⁵ που εφαρμόστηκε κατά τους πρώτους μήνες λειτουργίας της δομής, από τα μέσα Απριλίου του 2022 οι διοικητικές καθυστερήσεις στην έκδοση των καρτών των αιτούντων άσυλο²⁶ είχαν ως αποτέλεσμα να μην τους επιτρέπεται η έξοδος από τη δομή. Τους τελευταίους 3 μήνες, ένας νέος γενικός κανόνας εφαρμόζει έναν αδικαιολόγητο περιορισμό ελευθερίας 25 ημερών σε νέες αφίξεις. Σύμφωνα με τη διοίκηση της Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (ΚΕΔ) της Σάμου, όλοι οι νεοαφιχθέντες αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να εξέλθουν από τη δομή μόνο μετά από 25 ημέρες, παρά το γεγονός ότι έχουν πλήρως ταυτοποιηθεί και καταγραφεί εντός των πρώτων 5 ημερών από την άφιξή τους. Ως εκ τούτου, δεν δικαιολογείται η επέκταση του περιορισμού της ελεύθερης κυκλοφορίας των διαμενόντων της δομής, που ο νόμος προβλέπει κατ' εξαίρεση. Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ο περιορισμός ελευθερίας των 25 ημερών δεν περιλαμβάνει τις πέντε ή περισσότερες ημέρες υποχρεωτικής καραντίνας, που εφαρμόζεται με την άφιξη των αιτούντων άσυλο. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενα ενημερωτικά δελτία, το μέτρο αυτό εισάγει σαφώς διακρίσεις, καθώς δεν επιβάλλεται πλέον σε κανέναν άλλο που εισέρχεται στην Ελλάδα.²⁷

Λέσβος: Κατασκευή νέας Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (ΚΕΔ) χρηματοδοτούμενης από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε δασική περιοχή

Πλάνο από το εργοτάξιο της νέας Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (ΚΕΔ) στη Λέσβο. Σεπτέμβριος 2022. Φωτογραφία: Fayad Mulla

Στις 19 Αυγούστου, μία απόφαση του Ελληνικού Συμβουλίου Επικρατείας άνοιξε τον δρόμο για τη συνέχιση της κατασκευής μίας νέας Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (ΚΕΔ) χρηματοδοτούμενης από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε δασική περιοχή 71.250 km² στη θέση Βάστρια της Λέσβου.

Αυτή η απομακρυσμένη τοποθεσία θα αποκλείσει κάθε δυνατότητα κοινωνικής ένταξης των προσφύγων και θα εμποδίσει την αποτελεσματική πρόσβασή τους σε υπηρεσίες, αυξάνοντας παράλληλα τον κίνδυνο αυθαίρετων διοικητικών πρακτικών και παραβιάσεων των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας.

24 Κοινή δήλωση 22 ΜΚΟ, Ένα έτος μετά το άνοιγμα νέων καταυλισμών-φυλακών για πρόσφυγες από την Ελλάδα, 22 ΜΚΟ ζητούν μια πιο ανθρώπινη προσέγγιση, 20 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3rztqs6>

25 Βλέπε Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-Oxfam, Μάρτιος 2022, σ. 4: <https://bit.ly/3BWAUdu>, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Το Διοικητικό Πρωτοδικείο Σύρου έκρινε παράνομο το μέτρο απαγόρευσης της εξόδου ενός Αφγανού αιτούντος άσυλο από τη νέα κλειστή ελεγχόμενη δομή (ΚΕΔ) της Σάμου, 22 Δεκεμβρίου 2021: <https://bit.ly/3y2MenA>

26 Βλ. Διμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-OXFAM-Save the Children International, Ιούλιος 2022, σ. 8: <https://bit.ly/3SGPUmn>

27 Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο Διμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-OXFAM-Save the Children International, Ιούλιος 2022: <https://bit.ly/3SGPUmn>

28 ERTnews, Λέσβος: Πράσινο φως από το ΣτΕ για τη συνέχιση εργασιών στη Βάστρια, 23 Αυγούστου 2022: <https://bit.ly/3SISNmU>

Επιπλέον, η δομή δεν διαθέτει βασικές υποδομές, όπως υδροδότηση και αποχέτευση, ηλεκτρικό ρεύμα, διαχείριση αποβλήτων και δημόσιους δρόμους, ενώ η κατασκευή και λειτουργία της δομής θα έχει καταστροφικές και μη αναστρέψιμες συνέπειες για το περιβάλλον.²⁹ Η περιφερειακή κυβέρνηση του Βορείου Αιγαίου και τα γειτονικά χωριά της δομής αντιτάχθηκαν στην κατασκευή της,³⁰ σε αντίθεση με τη δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι τα νέα κέντρα θα ωφελήσουν τις τοπικές κοινότητες.³¹ Επιπλέον, τα μέλη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Βορείου Αιγαίου και οι αιρετοί εκπρόσωποι των γειτονικών χωριών εξέφρασαν σοβαρές ανησυχίες σχετικά με τον υψηλό κίνδυνο εκδήλωσης πυρκαγιάς σε δασική περιοχή χωρίς ζώνες πυρασφάλειας.³² Ο υψηλός κίνδυνος πυρκαγιάς και η έλλειψη πόρων για την κατάλληλη αντιμετώπισή της αποτελούν διαρκή κίνδυνο για την ασφάλεια της Λέσβου. Στον σημερινό καταυλισμό στο Μαυροβούνι, τα τακτικά επεισόδια πυρκαγιάς³³ λόγω βραχυκυκλωμάτων είχαν ως αποτέλεσμα την καταστροφή σκηνών τύπου Rub Hall και κοντέινερ, παρά το γεγονός ότι η δομή βρίσκεται μόλις 5 χιλιόμετρα μακριά από το κέντρο της Μυτιλήνης και την πυροσβεστική. Επιπλέον, η πρόσφατη πυρκαγιά³⁴ στη Λέσβο είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή έκτασης άνω των 20.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων και δεκάδων κατοικιών λόγω της υποστελεχωμένης πυροσβεστικής υπηρεσίας και των ανεπαρκών κρατικών πόρων. Ως εκ τούτου, τα σχέδια για αυτή τη χρηματοδοτούμενη από την Ευρωπαϊκή Ένωση δομή, η οποία είναι ακόμη πιο απομονωμένη και περιβάλλεται από δάσος, εγείρουν έντονους προβληματισμούς σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους για τις ζωές εκατοντάδων ανθρώπων. Σύμφωνα με τον Έλληνα Υπουργό Μετανάστευσης, η κατασκευή της Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (ΚΕΔ) στη Λέσβο θα ολοκληρωθεί μέχρι τον Φεβρουάριο του 2023.³⁵

Τον Ιούλιο του 2022, η Ευρωπαϊά Συνήγορος του Πολίτη ξεκίνησε έρευνα ίδιας πρωτοβουλίας, ρωτώντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πώς διασφαλίζει τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων στις χρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση κλειστές ελεγχόμενες δομές στην Ελλάδα.³⁶

4. Βίαιο κλείσιμο καταυλισμών και υπερσυνωστισμός

Στα μέσα Αυγούστου, εν μέσω διαδοχικών βίαιων εκκενώσεων που πραγματοποιήθηκαν χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση και με τη συμμετοχή των ΜΑΤ, οι διαμένοντες στη δομή του Ελαιώνα - που είναι ένας από τους κύριους χώρους διαμονής προσφύγων στην Αθήνα - απομακρύνθηκαν από τις εγκαταστάσεις. Ενώ ορισμένοι μεταφέρθηκαν σε άλλους καταυλισμούς, παραμένει αδιευκρίνιστο πού κατέληξαν πολλοί άλλοι.³⁷

29 Τα Νέα της Λέσβου (Nealesvou.gr), Άρθρο: Βάστρια σε αναμονή - η υπόθεση στο Συμβούλιο της Επικρατείας, 18 Αυγούστου 2022: <https://bit.ly/3CltthX>

30 Όσον αφορά στις τοπικές αντιδράσεις για την κατασκευή μίας Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής (ΚΕΔ) στη Λέσβο, βλέπε επίσης Ενημερωτικό Δελτίο του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-Oxfam, Μάρτιος 2022, σ. 5-6: <https://bit.ly/3yoiT6F>

31 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ειδησεογραφικό άρθρο, Δημιουργία του πρώτου νέου κέντρου υποδοχής και ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στη θέση Ζερβού στη Σάμο, 28 Σεπτεμβρίου 2021: <https://bit.ly/3MwKWXyp>.

32 PolitikaLesvos (Πολιτικά Λέσβου), ΒΑΣΤΡΙΑ: Το έργο προοδεύει, ο κίνδυνος παραμονεύει – SOS από πυροσβεστική, 9 Ιουνίου 2022: <https://bit.ly/3LSWBcn>

33 Για τις πυρκαγιές στον προσωρινό καταυλισμό στο Μαυροβούνι, βλέπε: 14 Ιανουαρίου 2022: <https://bit.ly/3SHS7hr>, 29 Ιανουαρίου 2022: <https://bit.ly/3SmEwwj>, 28 Μαΐου 2022: <https://bit.ly/3RmjRXO>, 26 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3E7RWlp>

34 NewsBulletin247, Φωτιά στη Λέσβο: Χιλιάδες στρέμματα γης παραδόθηκαν στις φλόγες, 25 Ιουλίου 2022: <https://bit.ly/3xXmecD>

35 Ertnews, Ν.Μηταράκης: «Πολύ σύντομα θα κλείσει η δομή του Ελαιώνα - τον Φεβρουάριο θα εγκατασταθεί η νέα δομή στη Λέσβο», 26 Σεπτεμβρίου 2022: <https://bit.ly/3Me4cZG>

36 Ο Συνήγορος του Πολίτη ρωτά την Επιτροπή σχετικά με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα κέντρα διαχείρισης της μετανάστευσης, 13 Ιουλίου 2022: <https://bit.ly/3BUIUwG>

37 Το βίντεο παρουσιάζει τα επεισόδια που έλαβαν χώρα στα μέσα Αυγούστου: Η αστυνομία εισέβαλε στον καταυλισμό φιλοξενίας προσφύγων του Ελαιώνα στην Αθήνα, https://www.youtube.com/watch?v=rtHy_AS-erk&ab_channel=EhsanFardjadniya. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιχειρήσεις εκκένωσης: Documento, Ελαιώνας: Συνεχίζεται η βίαια καταστολή – Εισβολή των ΜΑΤ στη δομή και πέντε προσαγωγές (βίντεο) (στα ελληνικά), 19 Αυγούστου 2022, <https://bit.ly/3fmBXM5>

Εν τω μεταξύ, εκατοντάδες πρόσφυγες Γεζίντι που πρόσφατα εγκατέλειψαν το Ιράκ έμειναν άστεγοι για ημέρες έξω από τη δομή των Σερρών στη βόρεια Ελλάδα, χωρίς πρόσβαση σε νερό, καθώς η δομή είχε υπερβεί τη χωρητικότητά της.³⁸ Μετά από εκτεταμένη αρνητική δημοσιότητα, το Υπουργείο οργάνωσε τη μεταφορά αυτής της ομάδας στον καταυλισμό στα Λαγκαδίκια έξω από τη Θεσσαλονίκη.³⁹

Το βίαιο κλείσιμο της δομής του Ελαιώνα πραγματοποιείται σε μία περίοδο όπου λήγει το πρόγραμμα στέγασης ΕΣΤΙΑ για ευάλωτους αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, και όπου η κυβέρνηση σχεδιάζει να μεταφέρει όσους εξακολουθούν να φιλοξενούνται στα διαμερίσματα του προγράμματος ΕΣΤΙΑ σε καταυλισμούς.

5. Συνεχιζόμενες δυσκολίες με τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες προκαταγραφής

Εγκαιριάστηκε μια πλατφόρμα προκαταγραφής για τις αιτήσεις ασύλου,⁴¹ στα πρότυπα της πλατφόρμας προκαταγραφής για τους Ουκρανούς δικαιούχους προσωρινής προστασίας. Αυτό συμβαίνει μετά από μια μακρά περίοδο περίπου δέκα μηνών κατά τη διάρκεια της οποίας οι αιτούντες άσυλο που εισήλθαν στην Ελλάδα χωρίς να έχουν υποβληθεί σε διαδικασίες πρώτης υποδοχής δεν είχαν πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου.⁴²

Από την 1η Σεπτεμβρίου άτομα που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, προγραμματίζουν το ραντεβού καταγραφής τους μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Κατά την ημερομηνία του ραντεβού καταγραφής τους, τα άτομα πρέπει να μεταβούν στις νέες δομές στη Μαλακάσα και στα Διαβατά στη Νότια και Βόρεια Ελλάδα αντίστοιχα. Οι δομές αυτές απέχουν πολύ από τα αστικά κέντρα όπου ζουν οι περισσότεροι αιτούντες άσυλο και είναι εξαιρετικά δύσκολη η πρόσβαση σε αυτούς, καθώς δεν έχουν ληφθεί μέτρα για τη μεταφορά των αιτούντων άσυλο. Οι δομές αυτές ξεκίνησαν να λειτουργούν με υποστελεχωμένες Κινητές Μονάδες από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠΥΤ), ωστόσο οι μονάδες αυτές εξακολουθούν να μην διαθέτουν το ιατρικό και ψυχοκοινωνικό προσωπικό που απαιτείται για τις διαδικασίες πρώτης υποδοχής. Αυτή η έλλειψη πολιτικής βούλησης της Ελληνικής Κυβέρνησης να παρέχει υπηρεσίες πρώτης υποδοχής και να διενεργεί κατάλληλες διαδικασίες καταγραφής για πρόσφυγες και μετανάστες έχει αφήσει εκατοντάδες άτομα ακατάγραφα και ιδιαιτέρως ευάλωτα σε ενδεχόμενη διοικητική κρίση.

38 Εφημερίδα των Συντακτών (Efsyn), *Το καραβάνι της μεγάλης ντροπής* (στα ελληνικά), 10 Σεπτεμβρίου 2022, <https://bit.ly/3y2j6wp>

39 Εφημερίδα των Συντακτών (Efsyn), *Μεταφέρονται στα Λαγκαδίκια οι ανέστοι Γεζίντι των Σερρών* (στα ελληνικά), 13 Σεπτεμβρίου 2022, <https://bit.ly/3ChDufi>

40 Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, OXFAM, Save the Children, Ελλάδα, *Διμηνιαίο Δελτίο για τους Πρόσφυγες και τους Μετανάστες*, Ιούλιος 2022, σ. 9, <https://bit.ly/3SycU74>

41 Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, «Ξεκινά η λειτουργία της πλατφόρμας ηλεκτρονικής αίτησης για ραντεβού καταγραφής αιτούντων άσυλο», (στα ελληνικά) 13 Ιουλίου 2022, <https://bit.ly/3xQPTo3>

42 Για μία πιο λεπτομερή εικόνα σχετικά με την παρεμπόδιση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου, ανατρέξτε στα προηγούμενα ενημερωτικά δελτία του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες-OXFAM-Save the Children και συγκεκριμένα, Ελλάδα: *Διμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο για τους Πρόσφυγες*, σ. 2022, σ. 10, <https://bit.ly/3SC0F9G> και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, OXFAM, Save the Children, Ελλάδα, *Διμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες*, Ιούλιος 2022, σ. 13, <https://bit.ly/3SycU74>

Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, καθώς και άτομα που πραγματοποίησαν την καταγραφή του αιτήματος ασύλου τους, ανέφεραν ότι όσοι μεταβαίνουν στις δομές για την καταγραφή του αιτήματος ασύλου τους είναι υποχρεωμένοι να παραμένουν στη δομή για 25 ημέρες υπό περιορισμό της ελευθερίας τους. Κατά τη διάρκεια του περιορισμού της ελευθερίας τους, οι αιτούντες άσυλο ολοκληρώνουν τη συνέντευξη ασύλου τους και αναμένουν την πρωτοβάθμια απόφαση για την υπόθεσή τους. Εάν η πρωτοβάθμια απόφαση είναι αρνητική, τους επιτρέπεται να φύγουν από τη δομή, αλλά δεν τους παρέχονται συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με το αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου για την υποβολή της προσφυγής τους ή το δικαίωμά τους για παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής στον β' βαθμό, δυσχεραίνοντας περαιτέρω την αποτελεσματική πρόσβαση των ατόμων στο άσυλο και παραβιάζοντας τις διαδικαστικές εγγυήσεις.

Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, δόθηκαν ραντεβού καταγραφής ακόμα και για τον Ιανουάριο του 2024, και λίγο μετά, η πλατφόρμα έπαψε τελείως να παρέχει ημερομηνίες νέων ραντεβού καταγραφής επί σειρά εβδομάδων. Επίσης, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου αρνήθηκαν να ορίσουν ραντεβού για την καταγραφή ακόμα και εξαιρετικών περιπτώσεων και ιδιαίτερα ευάλωτων ατόμων, παραπέμποντας τους πάντες στην ηλεκτρονική πλατφόρμα προκαταγραφής. Με τον τρόπο αυτό, οι αιτούντες άσυλο παραμένουν μη καταγεγραμμένοι, υπό τον κίνδυνο σύλληψης και διοικητικής κράτησης, χωρίς πρόσβαση σε βασικά δικαιώματα των αιτούντων άσυλο, όπως η υγειονομική περίθαλψη. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα έχει πλέον ξεκινήσει και πάλι να δίνει ραντεβού για καταγραφή, με ημερομηνίες μέχρι τον Μάρτιο του 2023. Σύμφωνα με πληροφορίες που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της Ομάδας Εργασίας των Οργανώσεων που Παρέχουν Νομική Συνδρομή, ορισμένα άτομα στα οποία είχαν δοθεί πολύ μακρινά ραντεβού για την καταγραφή τους έλαβαν συντομότερες ημερομηνίες με ειδοποίηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αν και παραμένει ασαφές γιατί μόνο συγκεκριμένα άτομα επωφελήθηκαν από τον εν λόγω επαναπρογραμματισμό. Δεν είναι επίσης σαφές κατά πόσον οι αρχές ενημερώνουν τους δικαιούχους για τις νέες ημερομηνίες των ραντεβού καταγραφής με άλλα μέσα εκτός από το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το οποίο χρησιμοποιείται σπάνια από πρόσφυγες και μετανάστες, δημιουργώντας έτσι περαιτέρω διοικητικά εμπόδια στην πρόσβασή τους στις διαδικασίες ασύλου.

Στις 22 Αυγούστου ξεκίνησε μια άλλη ηλεκτρονική πλατφόρμα για την καταγραφή μεταγενέστερων αιτημάτων ασύλου.⁴³ Παρόμοια ζητήματα προέκυψαν, δεδομένου ότι τα ραντεβού προγραμματίζονται για πολύ μακρινές ημερομηνίες, καθώς για παράδειγμα, άτομα που τους προγραμμάτισαν ραντεβού καταγραφής τους στα τέλη Σεπτεμβρίου, έλαβαν ημερομηνίες καταγραφής τους για τον Μάιο του 2023, γεγονός που οδηγεί σε 8 μήνες νομικής αβεβαιότητας και στέρησή τους από την πρόσβαση στα δικαιώματά τους.

Αυτή η προβληματική διαδικασία δεν ήταν επίσης διαθέσιμη στους Ουκρανούς που δεν μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς προσωρινής προστασίας. Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες υποστήριξε μία ευάλωτη γυναίκα από την Ουκρανία στερούμενη ταξιδιωτικών εγγράφων, η οποία διέμενε στην Ελλάδα για πολλά χρόνια (πολύ πριν από τις 26 Νοεμβρίου 2021). Η συγκεκριμένη γυναίκα-μονογονέας η οποία, παρόλα αυτά, είχε το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση ασύλου, αποκλείστηκε εκ των πραγμάτων από τη διεθνή προστασία για αρκετούς μήνες καθώς η ηλεκτρονική πλατφόρμα προγραμματισμού ραντεβού καταγραφής αιτημάτων ασύλου δεν παρείχε νέες ημερομηνίες για ραντεβού.

43 Ελληνική Δημοκρατία, Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Η νέα πλατφόρμα «Προγραμματισμός απόδοσης ραντεβού για υποβολή μεταγενέστερης αίτησης» τίθεται σε εφαρμογή από την Υπηρεσία Ασύλου, 22 Αυγούστου 2022, <https://bit.ly/3ftwrYb>

6. Ασυνόδευτα παιδιά στην Ελλάδα

Εμπόδια στην ένταξη: Η ιστορία του Μ.Μ.

Ο Μ.Μ. αφίχθη το 2017 στην Ελλάδα από το Πακιστάν ως ασυνόδευτο παιδί. Για 5 μήνες ήταν υπό κράτηση στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στο Φυλάκιο στον νομό Έβρου, όπου υπέβαλε αίτηση ασύλου. Η αίτησή του για άσυλο εξετάστηκε στο πλαίσιο της «ταχείας» διαδικασίας και χωρίς την παρουσία ενός επιτρόπου που θα μπορούσε να τον ενημερώσει για τη διαδικασία που ακολουθείται. Εν αναμονή της απόφασης ασύλου του, ο Μ.Μ. μεταφέρθηκε σε δομή φιλοξενίας για ασυνόδευτα παιδιά στη Θεσσαλονίκη και γράφτηκε στο σχολείο.

Ο Μ.Μ. είπε «παρακολούθησα τις δύο πρώτες τάξεις του λυκείου με ενθουσιασμό, και οι δάσκαλοι και οι συμμαθητές μου μου παρείχαν μεγάλη στήριξη! Όταν το αίτημά μου για άσυλο απορρίφθηκε, έπρεπε να εγκαταλείψω το σχολείο. Αυτό συνέβη στα μέσα του σχολικού έτους, και έπρεπε να βρω δουλειά για να επιβιώσω».

Ο Μ.Μ. βρήκε μια θέση εργασίας στα χωράφια στη νότια Ελλάδα, σε συνθήκες εντελώς ακατάλληλες για την ηλικία του. *«Δεν είχα άλλη επιλογή, έπρεπε να επιβιώσω. Η ζωή μου άλλαξε 360 μοίρες από τη μια στιγμή στην άλλη, ο κόσμος μου γύρισε ανάποδα και όλα όσα κατάφερα να χτίσω καταστράφηκαν».* Ο Μ.Μ. άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής απόφασης επί της αίτησης ασύλου του και το Δικαστήριο αποφάσισε ότι το αίτημα δεν εξετάστηκε ορθά κατά παράβαση των σχετικών νομικών διατάξεων που αφορούν στα παιδιά, οι οποίες ορίζουν ότι οι υποθέσεις ασυνόδευτων ανηλίκων εξετάζονται στο πλαίσιο της τακτικής και όχι της «ταχείας» διαδικασίας και ανέπεμψε την υπόθεσή του για επανεκδίκαση. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο Μ.Μ. έκλεισε τα δεκαοκτώ και δεν εφαρμόστηκαν όλες οι εγγυήσεις που απορρέουν από την τακτική διαδικασία ασύλου, κατά παράβαση της αρχής του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού. Το αίτημά μου για άσυλο απορρίφθηκε εκ νέου. Ο Μ.Μ. είπε: *«Τώρα, είμαι «αόρατος» για την κοινωνία και ζω με τον συνεχή φόβο της σύλληψης. Η ζωή μου έχει ως μοναδικό της σκοπό την επιβίωση. Η εξέλιξή μου έχει τεθεί σε αιώνια παύση».*

Η συνέχιση της εκπαίδευσης είναι ζωτικής σημασίας για την εξέλιξη και την ένταξη ασυνόδευτων παιδιών και όσων έχουν φθάσει στην ενήλικη ζωή, ωστόσο, δυστυχώς η υπόθεση του Μ.Μ. είναι μόνο μία από τις πολλές. Στην Ελλάδα, ασυνόδευτοι ανήλικοι και παιδιά που φθάνουν στην ενηλικίωση των οποίων τα αιτήματα για άσυλο απορρίπτονται αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες πρόσβασης στα κοινωνικά δικαιώματα και στην ένταξη, καθώς δεν διαθέτουν τα υποχρεωτικά βάσει του νόμου έγγραφα. Συνεπώς, είναι επείγουσα η ανάγκη να δημιουργηθεί ένα νομικό πλαίσιο για την αποτελεσματική προστασία των παιδιών και των νεαρών ανηλίκων κατά τη διάρκεια αυτής της ευάλωτης περιόδου.

Από την 1η Οκτωβρίου, 2.352 ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά εκτιμάται ότι βρίσκονται στην Ελλάδα, και προκύπτει ότι σημειώθηκε αύξηση σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες (τον Αύγουστο υπήρχαν 2.023 ασυνόδευτοι ανήλικοι και τον Σεπτέμβριο 2.224).⁴⁴

Νομική προστασία των ασυνόδευτων παιδιών και των παιδιών που φθάνουν στην ενηλικίωση

Τον Ιούλιο, η Υφυπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου Σοφία Βούλτεψη και ο Ειδικός Γραμματέας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Ηρακλής Μοσκόφ ανακοίνωσαν την ανάγκη για μία ειδική διάταξη που να εξασφαλίζει τη νομική προστασία των ασυνόδευτων παιδιών στην Ελλάδα και των παιδιών που φθάνουν στην ενηλικίωση.⁴⁵ Η προτεινόμενη διάταξη επρόκειτο να τεθεί σε ισχύ τον Σεπτέμβριο, αλλά εξακολουθεί να εκκρεμεί.⁴⁶ Η Ελλάδα πρέπει επειγόντως να ακολουθήσει άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Ιταλία και η Ισπανία, υιοθετώντας ειδική άδεια παραμονής για τα παιδιά που έχουν ενηλικιωθεί και δεν έχουν στην κατοχή τους επίσημα ταξιδιωτικά έγγραφα. Χωρίς τέτοιες άδειες, οι νέοι ενήλικες δεν μπορούν να φοιτήσουν στο σχολείο ή να λάβουν την κοινωνική βοήθεια και την υποστήριξη που χρειάζονται για την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.

Εκπαίδευση – οι μετακινήσεις εμποδίζουν τη σχολική φοίτηση

Παρά τα θετικά μέτρα που έλαβε το Υπουργείο Παιδείας κατά το τελευταίο σχολικό έτος, και τις ανακοινώσεις που έγιναν στις αρχές του σχολικού έτους 2022-23 για ένα αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό σύστημα και βελτιωμένη σχολική ένταξη των προσφύγων μαθητών, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης λειτουργίας τάξεων υποδοχής,⁴⁷ πολλές ελλείψεις όσον αφορά στην εγγραφή στα σχολεία, στην παρακολούθηση και στη μεταφορά εξακολουθούν να υφίστανται.

Στις αρχές του σχολικού έτους, οι Έλληνες Συντονιστές Εκπαίδευσης Προσφύγων⁴⁸ ανέφεραν ότι σημαντικός αριθμός παιδιών με τις οικογένειές τους έχουν μετακινηθεί εντός του ελλαδικού χώρου λόγω της προαναφερόμενης λήξης του προγράμματος στέγασης ESTIA. Αυτό ανάγκασε τους μαθητές να εγκαταλείψουν το σχολείο τους και να γραφτούν σε νέα σχολεία σε άλλες περιοχές, διακόπτοντας την εκπαίδευση και την ένταξή τους στη σχολική κοινότητα, που αποτελεί ουσιαστικό μέρος της ανάπτυξης και της ευημερίας των παιδιών.

Το νέο σύστημα υποβολής αιτήσεων ασύλου που τέθηκε σε εφαρμογή στις 1 Σεπτεμβρίου 2022 (βλέπε ανωτέρω) εμποδίζει επίσης την εγγραφή και την παρακολούθηση στα σχολεία, δεδομένου ότι η ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης ασύλου δεν παρέχει στους αιτούντες άσυλο επίσημο έγγραφο που να χρησιμεύει ως απόδειξη της αίτησής τους, κάνοντας τα παιδιά και τις οικογένειές τους «αόρατα» στο κράτος μέχρι την καταχώρηση της αίτησής τους για άσυλο σε ένα από τα αρμόδια Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ).⁵⁰ Χωρίς να είναι σε θέση να αποδείξουν τη νομιμότητα της παραμονής τους, τα παιδιά αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες στην εγγραφή τους στο σχολείο, δεδομένου ότι συνήθως ζητείται έγγραφο ταυτότητας και προσωπικό βιβλιάριο υγείας όπου θα εμφανίζονται οι εμβολιασμοί κατά την εγγραφή τους, παρότι δεν αποτελεί νομική απαίτηση. Τέλος, ο φόβος των οικογενειών να στερηθούν την ελευθερία μετακίνησης ή ο φόβος σύλληψής τους (βλέπε τμήμα 5 ανωτέρω) αποτρέπει τους γονείς από το να προσεγγίζουν τις δημόσιες αρχές γενικά, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων.

45 Μετά από ειδική εκδήλωση που οργανώθηκε στις 12 Ιουλίου από το Δίκτυο Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Child Rights Advocacy Network – CRAN), με συμμετοχή περισσότερων από 30 οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

46 Το Δίκτυο Συνηγορίας για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Child Rights Advocacy Network – CRAN) απέστειλε επιστολή υπομνήσεως στον Υφυπουργό Μετανάστευσης, μαζί με τη βούληση να συμβάλει στην ολοκλήρωση των σχετικών νομοθετικών αλλαγών· αλλαγές που πρέπει να προσαρμοστούν στην πραγματικότητα των ασυνόδευτων ανηλίκων (π.χ. έλλειψη διαβατηρίου ή άλλων εγγράφων που αποδεικνύουν την ταυτότητά τους).

47 Υπουργείο Παιδείας, Ανακοίνωση με τίτλο «Ξεκινά το νέο σχολικό έτος 2022-2023 με καινοτομίες και επιστροφή στην κανονικότητα! Η Παιδεία αλλάζει #ΣτηνΠράξη», <https://bit.ly/3ULy43G> Βλέπε επίσης ανακοίνωση της Υφυπουργού Παιδείας για την έναρξη του νέου σχολικού έτους «11-9-2022 Μήνυμα της Υφυπουργού Παιδείας για την έναρξη της σχολικής χρονιάς», <https://bit.ly/3fmh3wC>

και ανακοίνωση του προαναφερόμενου υπουργείου με τίτλο: «Η Παιδεία αλλάζει. Στην Πράξη», <https://bit.ly/3LWfDF0ρες>

48 Οι Συντονιστές Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΣΕΠ) είναι μόνιμοι εκπαιδευτικοί που λειτουργούν ως διαμεσολαβητές μεταξύ του επίσημου σχολικού συστήματος και των οικογενειών των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, βλέπε έκθεση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες / Save the Children, *Επιστροφή στο σχολείο; Αρνήθηκαν το δικαίωμα στην εκπαίδευση σε προσφυγόπουλα στην Ελλάδα*, Σεπτέμβριος 2021, σ.2, [https://www.gcr.gr/media/k2/attachments/Education_in_Greece_Report_Final_Edits_\(002\)_1.pdf](https://www.gcr.gr/media/k2/attachments/Education_in_Greece_Report_Final_Edits_(002)_1.pdf)

49 Πληροφορίες που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της Ομάδας Εργασίας για την Εκπαίδευση Προσφύγων στη Βόρεια Ελλάδα» στις 28 Σεπτεμβρίου 2022.

50 Βλέπε σ. 8

Η σχολική φοίτηση παρεμποδίζεται περαιτέρω από την έλλειψη σχολικών λεωφορείων, η οποία οφείλεται σε διοικητικές αδυναμίες, όπως η έλλειψη διαδικασιών προμηθειών ή η αποτυχημένη διαδικασία υποβολής προσφορών για τη μεταφορά των μαθητών.

Νέος νόμος περί επιτροπείας

Τον Ιούλιο, ένας νέος νόμος για την επιτροπεία (νόμος 4960/2022) δημοσιεύθηκε,⁵¹ με μεταβίβαση της γενικής αρμοδιότητας της επιτροπείας στον Ειδικό Γραμματέα για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Σύμφωνα με το νέο νόμο, η παροχή επιτροπείας περιορίζεται σε έναν κατάλογο νομικών οντοτήτων που ορίζονται από τον Εισαγγελέα (δηλαδή, δημόσιους φορείς, ΜΚΟ, διεθνείς οργανισμούς) οι οποίες συνεργάζονται με πρόσωπα που ενεργούν ως επίτροποι.⁵² Ο Εισαγγελέας μπορεί επίσης να ορίσει ένα μέλος της οικογένειας ή έναν φίλο του παιδιού ως υπεύθυνο για την καθημερινή του φροντίδα.

Ωστόσο, δεν έχουν ακόμη εκδοθεί υπουργικές αποφάσεις για την πλήρη εφαρμογή του νέου νόμου. Επί του παρόντος, μέχρι να εκδοθούν οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις, εξακολουθεί να ισχύει ο παλαιός νόμος περί επιτροπείας όσον αφορά στον εισαγγελέα που ενεργεί ως προσωρινός επίτροπος ασυνόδευτων παιδιών.

51 Νόμος 4960/2022 (ΦΕΚ 145/Α/22-07-2022) *Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας και Πλαίσιο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου*. Ο νέος νόμος ενσωματώνει τις διατάξεις περί επιτροπείας στα άρθρα 66α – 66δ που προστέθηκαν στο Νόμο 4939/2022 - ΦΕΚ 111/Α/10-6-2022 *Κύρωση Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών*.

52 Ο πρώην νόμος υπ' αριθμ. 4554/2018 όρισε ως αρμόδιες οντότητες για την παροχή επιτροπείας ενήλικες που βρίσκονται σε στενή σχέση με τον ανήλικο ή επαγγελματίες επιτρόπους, που διορίζονται από τον Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, κατά περίπτωση, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών ο οποίος ενεργούσε ως προσωρινός επίτροπος του παιδιού.

Συστάσεις

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει:

1. Η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να προβεί γρήγορα σε πειθαρχικές ενέργειες και να κινησει διαδικασία επί παραβάσει κατά του ελληνικού κράτους για τις καλώς τεκμηριωμένες, μακροπρόθεσμες και συστηματικές παραβιάσεις του διεθνούς και του ενωσιακού δικαίου κατά την διαχείριση των ατόμων που αναζητούν διεθνή προστασία και των προσφύγων, συμπεριλαμβανομένων των επαναπροωθήσεων (pushbacks), της παρεμπόδισης της πρόσβασης στο άσυλο και της αυθαίρετης κράτησης.
2. Να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις συνεργασίας και συντονισμού τους σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης (SAR), σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους για τη διάσωση στη θάλασσα.
3. Να αρχίσουν ποινικές έρευνες σχετικά με την ευθύνη των εθνικών αρχών σε περιπτώσεις ναυαγίων και απώλειας ανθρώπινων ζώων στη Μεσόγειο Θάλασσα.
4. Να σταματήσουν τη χρηματοδότηση και να εγκαταλείψουν την πολιτική των απομακρυσμένων, «καταυλισμών-φυλακών» για πρόσφυγες και των στρατοπέδων συγκέντρωσης.

Η Ελληνική Κυβέρνηση θα πρέπει:

1. Να τηρήσει τις δεσμευτικές αποφάσεις σχετικά με τα ασφαλιστικά μέτρα που χορήγησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) για τη μη απομάκρυνση των αιτούντων άσυλο από την ελληνική επικράτεια, την παροχή τροφίμων, νερού, κατάλληλης ιατρικής περίθαλψης και την άμεση μεταφορά τους στα κέντρα υποδοχής και την αποφυγή της παράνομης πρακτικής των επαναπροωθήσεων (pushbacks).
  2. Να ανταποκριθεί άμεσα και αποτελεσματικά στις κλήσεις βοήθειας και να διασώζει άμεσα τους ανθρώπους στη θάλασσα σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της.
  3. Να αποφεύγει την κατάχρηση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών με σκοπό την ποινικοποίηση των προσφύγων.
  4. Να εγκαταλείψει την πολιτική και την εφαρμογή κλειστών κέντρων και να άρει όλους τους αδικαιολόγητους περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία των αιτούντων άσυλο.
  5. Να τροποποιήσει και να βελτιώσει την ηλεκτρονική πλατφόρμα προ-καταγραφής, ώστε να εξασφαλίσει έγκαιρα ραντεβού για καταγραφή, δίνοντας προτεραιότητα στα ευάλωτα άτομα.
  6. Να διατηρήσει το πρόγραμμα στέγασης ESTIA, ειδάλλως να παράσχει κατάλληλες εναλλακτικές στέγασης αντίστοιχου επιπέδου, και να παρέχει ιατρικές και ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες σε ευάλωτους αιτούντες άσυλο.
  7. Να διασφαλίσει το μη βίαιο κλείσιμο των δομών ή χώρων στέγασης και την έγκαιρη ειδοποίηση των διαμενόντων για την αλλαγή των συνθηκών διαμονής τους, καθώς και ότι τα παιδιά θα εγγράφονται στα σχολεία και θα τους παρέχεται υποστήριξη στο πλαίσιο της φοίτησής τους στους νέους τόπους διαμονής τους.
-

© Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Oxfam και Save the Children
International.

Συντάχθηκε έως τις 29 Σεπτεμβρίου, και δημοσιεύτηκε στην αγγλική στις 27
Οκτωβρίου 2022 ©

Συγγραφείς του κειμένου είναι οι Άλκηστις Αγραφιώτη – Χατζηγιάννη, Κλειώ Νικολοπούλου και Ελένη Πασιά, ενώ η επιμέλειά του έγινε από τους Stephanie Pope και Daniel Gorevan. Το ενημερωτικό δελτίο αποτελεί πρωτοβουλία του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, της Oxfam και της Save the Children για την παροχή διμηνιαίας ενημέρωσης σχετικά με την κατάσταση των προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα.

Φωτογραφία εξωφύλλου: Pedro Armestre / Save the Children
(*χρήση χαρούμενου εξωφύλλου παρά τη βία που περιγράφεται στο κείμενο)